

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

**ПРОГРАМА З КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ
«БАРАРАНОТЕРАПІЯ»
ДЛЯ 1-4 КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ**

Автори:

Василевська Л.Є., тренер з барабанотерапії для дітей
з особливими потребами

Гладченко І.В., канд. пед. наук,
старший науковий співробітник відділу освіти дітей
з порушеннями інтелектуального розвитку
Інституту спеціальної педагогіки НАПН України

Київ – 2018

Пояснювальна записка

Пошуки шляхів більш природного та інтенсивного музично-ритмічного впливу на дітей привели нас до переконання у необхідності створення спеціальної програми з ритміки «Барабанотерапія».

Барабанотерапія безпосередньо пов'язана з музичним ритмом, який є універсальним засобом виразності і глибоко пов'язаний з фізіологічними, руховими, емоційними, психологічними основами людини, тому набуває здатності терапевтично позитивно впливати на людину, зокрема, на її психоемоційний та психофізичний стани.

Використання барабану в якості наочного та практичного матеріалу зацікавлює учнів, активізує їх та викликає бажання приймати участь в різних видах ритмодіяльності. І як результат цього-емоційна чуйність дітей, прекрасний настрій, більш ефективно засвоєння музично-ритмічного матеріалу, а також висока активність.

Позитивний вплив барабанотерапії здійснюється у декількох напрямках водночас, а саме: може зарядити енергією або розслабити, створити бадьорий, навіть грайливий настрій або дати вихід гніву. Вона може допомогти покінчити з соціальною ізоляцією, створити позитивні стосунки. Також гра на ударних інструментах зміцнює імунітет, знімає стрес і знижує кров'яний тиск. Активізує компенсаторні механізми організму завдяки нормалізації кровообігу і взаємодії правої та лівої півкуль головного мозку, сприяє формуванню моторики та розвитку координації рухів тощо.

Барабанотерапія надає можливість учню(учениці) почувати себе рівним серед однолітків і в той же час дозволяє отримати ритмічний розвиток, розумову активність і, власне, особистісне зростання.

Мета барабанотерапії – забезпечення в процесі ритмодинамічної взаємодії всебічного розвитку (психо-фізичного, розумового, психологічного, соціального) і максимальної корекції порушень у дитини.

Завдяки чому відбувається формування навички володіти своїми емоціями (спрямовувати емоції в творче русло), долати і попереджати негативні прояви в процесі комунікативної взаємодії. Посилюється активність та ініціативність, формується позитивна комунікативна співпраця між однолітками та педагогом. Вирішуються завдання корекційного спрямування, а саме:

- розвиток пізнавальних навичок;
- розвиток і корекція мовлення дитини, формування комунікативних навичок взаємодії;
- розвиток і корекція пізнавальної сфери дитини;
- розвиток, корекція психомоторної сфери дитини, реабілітація;
- формування навичок соціалізації.

Барабанотерапія побудована на принципах інтеграції та диференціації, спілкування і партнерської співпраці. Досягнення цілей барабанної терапії здійснюється при мінімальних на це витратах і ґрунтоване на новій і прогресивній концепції: кожна вправа усебічно розвиває при мінімальних зусиллях того, хто навчається. При цьому інтенсивно відбувається розвиток особистості і творчих здібностей. Реалізація програми створює підґрунтя для більш ефективно соціальної адаптації.

Музичний ритм доступний в розумінні кожному і активно допомагає в засвоєнні різномірних і різнохарактерних завдань, що забезпечують інтенсивний розвиток мотиваційно-емоційної сфери, інтелекту та творчої діяльності.

Барабанотерапія сприяє ефективному використанню отриманих знань, розкриваючи уміння бачити, формулювати, висувати гіпотези і вирішувати комплексні проблеми, реалізовувати власні можливості.

Уроки ритміки з використанням барабанотерапії активізують пізнавальну діяльність, ініціюють активність під час контактування дитини з довкіллям (знімається напруга та тривожність, підвищується самооцінка, упевненість в собі, відчуття єдності колективу,

заохочується і вмотивовується подальше навчання нових дій-вправ, навичок). Учні отримують відчуття емоційного комфорту та безпеки, що, у свою чергу, сприяє корекції їхньої поведінки.

На основі змістового та цільового компонентів програми нами визначено складові корекційно-розвиткового навчання ритміки з використанням барабанотерапії:

I. Ритмо-соціальна складова (з елементами соціально-побутового орієнтування).

I. Ритмо-здоров'язберезувальна (з елементами лікувальної фізкультури).

III. Ритмодіяльнісна складова.

IV. Ритмо-мовленнєва складова.

Програма з барабанотерапії вводиться в першому класі та містить наступні розділи:

1. *Вступна частина.*

Ритуал-традиція привітання. Встановлення контакту з учнями. Оточуючі нас звуки. Знайомство з ритмом. Ритм в повсякденному житті. Звуки, які можеш створювати ти.

Знайомство з інструментом-барабаном. Правила порядку – пособи використання та догляд за барабаном. Знайди, відчуй свій інструмент. Історія джембе.

Незвичайні звуки барабана. Озвуч своє ім'я, свій настрій – соціально-побутовий напрям.

2. *Основна частина.*

Правильне положення тіла, правильна постанова рук. Дихальні вправи («лелека», «подих весни, осені» тощо).

Природні звуки. Елементи, вправи на відтворення природних звуків.

Нетехнічна гра на барабані—як самовираження себе, свого настрою, емоцій страху, радості тощо.

Вправи для долоньок та пальчиків. Вправи з прихлопами, притопами, обертами, елементи лікувальної фізкультури.

Знайомство з перкусією. Вправи з перкусією. Хенд-мейд-перкусія.

Ритмо-мовленнєві ігри. Вправи з промовлянням ритмів голосом. Вправи з речитативом.

Відтворення ритму за зразком. Вправи на складо-читання ритмічних малюнків. Читання ритмічних таблиць (дробі Нікітіна, посібники по ритму).

Розвиток сенсорно-ритмічної координації та поліритмія. Вправи на переключення (Граємо – не граємо – стоп. Голосніше – тихіше. Вправи на відчуття часу).

Створюємо музичну картину. Озвуч улюбленого казкового героя. Створюємо казку.

Правильне звуковідтворення на барабанах джембе. Основні звуки джембе. Традиційні базові ритми.

3. *Заклучна частина.*

Ритмічні загадки. Ритуал-традиція прощання.

1-ий клас

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
I	Вступні уроки	
	<p>Правила безпеки на уроках з барабанотерапії. Поняття про ритм. Ритм у повсякденному житті. Знайомство з інструментом (барабан). Правила порядку – способи використання та догляд за барабаном. Озвуч свій настрій.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знає правила безпеки на уроках з барабанотерапії; - знає правила догляду за інструментом; - знає, що таке ритм; - передає оплесками нескладний ритмічний малюнок; - вчиться передавати свої емоції за допомогою барабана.
II	Ритмо-соціальна складова	
	<p>Природні звуки. Елементи вправ та вправи на відтворення природних звуків(конкретні образи, добре знайомі дітям - повадки звірів, птахів, рух транспорту, діяльність людини). Нетехнічна гра на барабані - як самовираження себе, свого настрою, емоцій страху, радості тощо. Розвиток сенсорно-ритмічної координації. Вправи на переключення (Граємо - стоп. Голосніше-тихіше). Створюємо музичну картину. Озвуч улюбленого казкового героя. Музичні діалоги. Створюємо казку.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вчиться відтворювати оточуючі природні звуки - вчиться розпізнавати свої емоції та передавати їх за допомогою гри на барабані - за сигналом вчителя вчиться розпочинати і закінчувати гру; - приймає та намагається передати через гру на барабані образ казкового героя; - узгоджує власні ритмічні дії з колективом (*за допомогою вчителя). - вчиться чекати та слухати гру товаришів,узгоджувати свою гру з колективом, переключатися.
III	Ритмо-здоров'язберезувальна складова	
	<p>Правильне положення тіла, правильна постанова рук. Вправа для зміцнення постави в положенні сидячи «замок на барабані». Вправи для долоньок та пальчиків. Загальнорозвивальні вправи та ігри пальчиками у рухових й образних діях: вправа «Лелека» (складають лікоть до ліктя і намагаються швидко плескати долонями не відриваючи ліктів один від одного); пальпаторне переміщення пальців по різних частинам тіла та барабану;інші вправи на розгляд вчителя (рухи кистей рук у різних напрямках; відведення та приведення пальців однієї руки й обох одночасно;</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - учень тримає правильну поставу тіла протягом всього заняття; знає та виконує різні ігрові вправи для пальців руки; - виконує найпростіші дихальні вправи; - ритмічно крокує з притупуванням на місці; - виконує рухові вправи для рук і ніг. - за підказкою вчителя змінює рухи відповідно до змін у музичному супроводі; відтворює елементарні вправи на узгодження рухів;

	<p>виокремлення пальців рук; почергове та одночасне стискання в кулак й разтискання пальців рук у відповідності до зміни темпу).</p> <p>Вправи на координацію рухів: одночасні та почергові удари по барабану руками; вправи з прихлопами, притопами, обертами, стрибками.</p> <p>Вправи на дихання(подих весни, осені тощо)</p> <p>Вправи на розслаблення м'язів шиї та тулуба: стріпуючі рухи кистями та предпліччями; розгойдування руками з різних вихідних положень.</p>	<p>- намагається ритмічно переходити з ноги на ногу на рахунок 1,2,3,4;</p> <p>- за підказкою вчителя використовує відомі способи релаксації м'язів шиї та тулуба;</p>
IV	Ритмо-діяльнісна складова	
	<p>Знайомство з перкусією.</p> <p>Вправи з перкусією. Відтворення простих ритмічних малюнків.</p> <p>Хенд-мейд- перкусія.</p> <p>Виготовлення шейкерів, барабанчиків тощо з покидькового матеріалу.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про перкусійні інструменти на вибір вчителя (*без засвоєння термінології); - повторює їх назви (*за допомогою вчителя); - розрізняє їх за зовнішнім виглядом (*за допомогою вчителя); - розрізняє їх звучання (*за допомогою вчителя); - намагається впізнати інструмент на ілюстрації, фото (*за підказкою вчителя); - слухає звучання інструменту; - розрізняє звучання інструментів (*за допомогою вчителя); - використовує перкусію в процесі відтворення певного ритму; - реагує зміною рухів на зміни у музичному супроводі.
V	Ритмо-мовленнєва складова	
	<p>Ритмічно-мовленнєві ігри.</p> <p>Вправи з промовлянням ритмів голосом.</p> <p>Поєднання пальчикових вправ з мовленнєвим супроводом (протяжне промовляння, речетатив).</p> <p>Ігри зі співами та/або мовленнєвим супроводом.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - супроводжує власні рухи мовленням (слова, словосполучення, прості речення); - узгоджує ритмічний малюнок із словами тексту(*за допомогою вчителя);

		<ul style="list-style-type: none"> - намагається ритмічно, виразно виконувати рухи зі співом, змінюючи їх відповідно до тексту, динамічних змін; - виконує імітаційні вправи.
VI	Заклучна частина: Загадки ритмічні. Ритуал прощання	

2-ий клас

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
I	Вступні уроки	
	<p>Правила безпеки на уроках з барабанотерапії. Поняття про ритм. Ритм в повсякденному житті. Знайомство з інструментом - барабан. Правила порядку; догляд за інструментом, налаштування тощо. Правила поведінки у барабанному колі. Вправи для зміцнення постави в положенні сидячи «замок на барабані». Озвуч свій настрій.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> - знає правила безпеки на уроках з барабанотерапії; - знає правила догляду за інструментом; - знає, що таке ритм; - передає оплесками нескладний ритмічний малюнок; - вчиться передавати свої емоції за допомогою барабана - знає, як виражальні засоби гри на барабані впливають на ритмічну структуру; - визначає темп і характер гри</p>
II	Ритмо-соціальна складова	
	<p>Природні звуки. Елементи вправ та вправи на відтворення природних звуків(конкретні образи, добре знайомі дітям - поведки звірів, птахів, рух транспорту, діяльність людини). Нетехнічна гра на барабані — як самовираження себе, свого настрою, емоцій страху, радості тощо Розвиток сенсорно- ритмічної координації. Вправи на переключення («Граємо-стоп»; «Голосніше-тихіше»). Створюємо музичну замальовку. Озвуч улюбленого казкового героя. Музичні діалоги. Створюємо всім колективом казку.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> - імпровізує рухи, що передають образ тварин, птахів тощо; - вчиться розпізнавати свої емоції та передавати їх за допомогою гри на барабані; - за сигналом вчителя вчиться розпочинати і закінчувати гру;- приймає та намагається передати через гру на барабані образ казкового героя; - узгоджує власні ритмічні дії з колективом (*за допомогою вчителя); - вчиться чекати та слухати гру товаришів, узгоджувати свою гру з колективом,переключатися; - координує власне мовлення із ритмічними рухами.</p>
III	Ритмо-здоров'язбережувальна складова	

	<p>Виконання почергових барабанних ударів руками в різному темпі. Правильне положення тіла, правильна постанова рук.</p> <p>Вправи для долоньок та пальчиків. Загальнорозвивальні вправи та ігри пальчиками у рухових й образних діях: Вправи - лелека(складають лікоть до ліктя і намагаються швидко плескати долонями не відриваючи ліктів один від одного) пальпаторне переміщення пальців по різних частинам тіла та барабану</p> <p>Інші вправи на погляд вчителя (рухи кистей рук у різних напрямках. Відведення та приведення пальців однієї руки й обох одночасно. Відокремлення пальців рук. Почергове та одночасне стискання в кулак й разтискання пальців рук відповідності до зміни темпу)</p> <p>Вправи на координацію рухів: Одночасні та почергові удари по барабану руками. Вправи з прихлопами, притопами, обертами, стрибками.</p> <p>Вправи на дихання Вправи на розслаблення м'язів шиї та тулуба: Стріпуючі рухи кистями та предпліччями. Розгойдування руками з різних вихідних положень.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - виконує в різному темпі ритмічні рухи руками та ногами; - вміє виконувати прості барабанні удари під час ходьби з ноги на ногу ; - орієнтується на площині барабана - знає розрізняє удари по середині та краю барабана, координує власні рухи з заданим темпоритмом; - знає та виконує різні ігрові вправи для пальців руки; - виконує найпростіші дихальні вправи; - ритмічно крокує з притупуванням на місці; - виконує рухові вправи для рук і ніг. - за підказкою вчителя відтворює елементарні вправи на узгодження рухів; - намагається ритмічно переходити з ноги на ногу на рахунок 1,2,3,4 з стрибком на той чи інший рахунок; - за підказкою вчителя використовує відомі способи релаксації м'язів шиї та тулуба.
IV	Ритмо-діяльнісна складова	

	<p>Вправи з перкусією. Відтворення простих ритмічних малюнків за допомогою 2-3 видів (шейкери, мара каси, бубон або тамбурін).</p> <p>Хенд-мейд- перкусія. Виготовлення шейкерів та схожих інструментів з бросового матеріалу.</p> <p>Плескання у долоні та відстукування ногою під час ритмічного підрахунку, під час пауз, тільки на 1.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про різні музичні інструменти (розрізняє і називає перкусійні інструменти (*за допомогою вчителя); - слухає звучання інструменту (під контролем вчителя); формування уваги, пам'яті, мислення в процесі вивчення музичних інструментів; - активного словника в процесі вивчення назв інструментів, їх якості та властивостей; - передає ритмічний малюнок - за словесною інструкцією вчителя виконує ігрові ритмічні завдання на музичному інструменті - розпочинає та закінчує рух одночасно із початком/закінченням гри колективу та вчасно його змінювати відповідно до змісту гри.
V	Ритмо-мовленнєваскладова	
	<p>Загальнорозвивальні вправи та пальчикові ігри в рухових і образних діях, з віршами та речитативами.</p> <p>Мовленнєвий супровід власної рухової ритмічної дії (промовляння віршів, потішок тощо). Ритмічні рухи відповідно до різного характеру музичного твору, динаміки (голосно, тихо), регістрів (високий, низький).</p> <p>Імітаційні вправи та ігри, що побудовані на основі конкретних наслідувальних образів, добре знайомих дітям (звички звірів, птахів, рух транспорту, діяльність людини) та у відповідності до певного емоційного і динамічного характеру музичного твору.</p> <p>Ігри зі співом або мовленнєвим супроводом.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - супроводжує власні рухові ритмічні дії мовленням; - змінює рухи відповідно до контрастного характеру ігрової дії; - відтворює образно-ігрові дії відповідно до змісту пісні, вірша; - супроводжує музичні ігри співом та мовленням.
VI	Заключна частина: Загадки ритмічні. Ритуал прощання	

3-ий клас

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
I	Вступні уроки	
	<p>Правила безпеки на уроках з барабанотерапії. Поняття про ритм. Ритм в повсякденному житті. Знайомство з інструментом - барабан. Правила порядку – піклування за барабаном. Правила поведінки у барабанному колі. Вправи для зміцнення постави в положенні сидячи «замок на барабані».</p> <p style="text-align: center;">Озвуч свій настрій</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримується правил поведінки у барабанному та безпеки на уроках з барабанотерапії; - використовує правила піклування за інструментом; - передає оплесками нескладний ритмічний малюнок; - передає свої контрастні емоції за допомогою барабана - знає, як виражальні засоби гри на барабані впливають на ритмічну структуру; - визначає темп і характер гри.
II	Ритмо-соціальна складова	
	<p>Природні звуки. Елементи вправ та вправи на відтворення природних звуків(конкретні образи, добре знайомі дітям повадки звірів, птахів, рух транспорту, діяльність людини). Нетехнічна гра на барабані — як самовираження себе, свого настрою, емоцій страху, радості тощо Розвиток сенсорно- ритмічної координації. Вправи на переключення (Граємо-стоп. Голосніше-тихіше.) Створюємо музичну картину. Озвуч улюбленого казкового героя. Музичні діалоги. Створюємо казку індивідуально та в групі. Комплекси загально розвивальних вправ з урахуванням рівня психомоторного розвитку.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> <i>За командою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знає та самостійно застосовує комплекси загальнорозвивальних вправ; - намагається чітко виконувати вправи з предметами; - виконує вправи під музику у заданому темпі; - використовує відомі способи релаксації м’язів шиї та тулуба; - виконує дихальні вправи; - застосовує елементи техніки самомасажу.
III	Ритмо-здоров'язбережувальна складова	
	<p>Прискорення та уповільнення рухів відповідно до зміни темпу мелодії музичного супроводу. Виконання у заданому темпі підчас звучання та після припинення музики Тривалість однієї групової вправи подовжується до</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - з допомогою вчителя здійснює тактування ритму; - вправи барабанних ударів по зразку виконують у парах із словесною інструкцією вчителя;

	<p>3 хвилини диригування - тактування згідно музичного розміру 2/4.</p> <p>Вправи на розслаблення м'язів шиї та тулуба, рук тощо</p> <p>Струшування кистю (відкидання води з пальців, імітація руху листя під час вітру)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - тримає груповий ритм впродовж 3 хвилин; - за словесною інструкцією вчителя диригує-тактує згідно музичного розміру 2/4; - використовує відомі вправи на розслаблення м'язів; - вміє відчувати напруження та розслаблення м'язів відповідних частин тіла.
IV	Ритмо-діяльнісна складова	
	<p>Загальнорозвивальні вправи та пальчикова гімнастика на основі рухових і образних дій, з віршами та речитативами.</p> <p>Знайомство з метрономом. Вправи з метрономом («Один удар» тощо)</p> <p>Вправи з перкусією. Відтворення простих ритмічних малюнків за допомогою 2-3 видів (шейкери, маракаси, бубон або тамбурін).</p> <p>Хенд-мейд- перкусія. Виготовлення шейкерів та схожих інструментів з бросового матеріалу.</p> <p>Плескання у долоні та відстукування ногою під час ритмічного підрахунку, під час пауз.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - виконує ігрові та гімнастичні вправи для пальців та кистей рук; - намагається узгодити свій ритмічний малюнок з ритмом метронома (за словесною інструкцією вчителя); - виконує ритмічні вправи на перкусійних інструментах; - змінює рухи відповідно до зміну музичному супроводі; - розрізняє звучання двох різних музичних інструментів (барабана та перкусії).
V	Ритмо-мовленнєва складова	
	<p>Виконання барабанних ударів у відповідності до характеру музики, динаміки (голосно, помірно, тихо), регістру (високий, середній, низький). Вправи на самостійне розрізнення темпових, динамічних і мелодійних змін у музичному творі та способи їх рухового відтворення.</p> <p>Емоційна передача у рухах ігрових образів та змісту пісень.</p> <p>Самостійне створення образу.</p> <p>Ігри зі співами та мовленнєвим супроводом. Інсценування знайомих пісень. Відтворення ритмічного малюнка мелодії, що звучить за допомогою оплесків.</p> <p>Загальнорозвивальні вправи та пальчикові ігри в рухових і образних діях, з віршами та речитативами.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснює мовленнєвий супровід власної рухової діяльності; самостійно розрізняє темпові, динамічні та мелодійні зміни у музичному творі; - вміє відтворювати особливості образу; - емоційно передає у рухах ігровий образ; - відтворює оплесками ритмічний малюнок мелодії. проявляє творчу самостійність, артистичність.
VI	Заклучна частина: Загадки ритмічні. Ритуал прощання	

4-ий клас

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
I	Вступні уроки	
	<p>Правила безпеки на уроках з барабанотерапії. Правила порядку – догляду за барабаном. Правила поведінки у барабанному колі.</p> <p>Звуки, які можеш створювати ти.</p> <p>Знайомство з правильним технічним виконанням основних звуків барабана.(Бас, тон, слеп). Знайомство з історією виникнення джембе.</p> <p>Розповідь про себе.</p> <p>Ознайомлення з музичними розмірами.</p> <p>Поняття про темп, ритм руху та музики.</p> <p>Рухові комбінації у різноманітних ритмі та темпі.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знає та дотримується правил безпечної поведінки на уроці та правил барабанного кола; - намагається правильно виконувати основні звуки барабана; - ознайомлений з історією виникнення барабана джембе; - ознайомлений з музичними розмірами; - визначає темп і характер музики.
II	Ритмо-соціальна складова	
	<p>Природні звуки. Елементи вправ та вправи на відтворення природних звуків(конкретні образи, добре знайомі дітям - повадки звірів, птахів, рух транспорту, діяльність людини).</p> <p>Нетехнічна гра на барабані — як самовираження себе, свого настрою, емоцій страху, радості тощо</p> <p>Розвиток сенсорно-ритмічної координації. Вправи на переключення (Граємо-стоп. Голосніше-тихіше.) Створюємо музичну картину. Озвуч улюбленого казкового героя. Музичні діалоги. Створюємо казку індивідуально та в групі.</p> <p>Комплекси загально розвиваючих вправ з урахуванням рівня психомоторного розвитку.</p> <p>Перенесення ваги тіла з ноги на ногу, з боку в бік.</p> <p>Посегментне розслаблення м'язів рук під рахунок 1, 2, 3. Вільне розгойдування руками під час повороту тулуба. Розслаблення рук, шиї, тулуба в положенні сидячи.</p> <p>Дихальні вправи в імітаційних і образних діях.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - за командою вчителя виконує загальнорозвивальні вправи у заданому ритмі та темпі; - самостійно займає різні вихідні положення та виконує комбіновані вправи; - знає основні позиції та здійснює рухові дії у у вправах з предметами; - уміє керувати ритмічним рухом м'язів всього тіла; - адекватно сприймає оцінку вчителя, учнів; - виконує дихальні вправи в імітаційних і образних діях; - використовує відомі способи релаксації м'язів шиї та тулуба;

III	Ритмо-здоров'язберезувальна складова	
	<p>Вправи для зміцнення постави в положенні сидячи «замок на барабані».</p> <p>Вправи на постанову рук</p> <p>Ігри на розвиток зорового і слухового сприймання. Спеціальні вправи на узгодження рухів з музикою. Способи поєднання ритмічного малюнка (ритмічна ходьба з акцентом на рахунок 1, на рахунок 2, 3, (із оплесками, стрибками)). Плескання у долоні та тупання ногою на сильну частку такту дводольного і тридольного музичного розміру.</p> <p>Диригування - тактування згідно музичного розміру 3/4.</p> <p>Самостійне складання простих ритмічних замальовок.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно здійснює тактування ритму; - самостійно виконують вправи барабаних ударів за зразком; - тримає груповий ритм впродовж 5хвилин; - за словесною інструкцією вчителя диригує-тактує згідно музичного розміру 3/4; - використовує відомі вправи на розслаблення м'язів; - вміє відчувати напруження та розслаблення м'язів відповідних частин тіла; - намагається утримувати рівновагу під час виконання вправ на координацію рухів; - виконує вправи шиккування та перешиковування; - орієнтується на площині, зберігає потрібну відстань,
IV	Ритмо-діяльніснисна складова	
	<p>Загальнорозвивальні вправи та пальчикова гімнастика в рухових і образних діях, з віршами та речитативами.</p> <p>Вправи з перкусією. Розширене знайомство з перкусійними інструментами(5-6 видів)</p> <p>Вправи з метрономом(«Один удар», «Трійки» тощо) Вправи на музичну увагу.</p> <p>Знайомство з традиційними базовими ритмами на джембе. Ритм ку-ку та 1 ритм – доповнення.</p> <p>Розучування нескладних мелодій. Виконання різних ритмів на барабані та перкусії.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - супроводжує віршиками виконання пальчикових вправ; - самостійно узгоджує свій ритмічний малюнок з ритмом метронома; - виконує ритмічні вправи на знайомих і нових перкусійних інструментах; - знає і використовує назви 2-3 видів перкусійних інструментів; - ознайомлений з 5-6 видами перкусії без запам'ятовування назв; - знає та творчо застосовує способи поєднання ритмічного малюнка; - здійснює тактування відповідного музичного розміру; - самостійно складає прості ритмічні замальовки; - намагається за словесною інструкцією вчителя грати ритм ку-ку, та 1 ритм - доповнення.
V	Ритмо-мовленнєва складова	

	<p>Виконання барабанних ударів у відповідності до характеру музики, динаміки (голосно, помірно, тихо), регістру (високий, середній, низький). Вправи на самостійне розрізнення темпових, динамічних і мелодійних змін у музичному творі та способи їх рухового відтворення.</p> <p>Емоційна передача у рухах ігрових образів та змісту пісень. Самостійне створення образу.</p> <p>Ігри зі співами та мовленнєвим супроводом. Інсценування знайомих пісень. Відтворення ритмічного малюнка мелодії, що звучить за допомогою оплесків.</p> <p>Загальнорозвивальні вправи та пальчикові ігри в рухових і образних діях, з віршами та речитативами.</p> <p>Образне обігрування підчас інсценування пісень, сюжету музичної розповіді, казки. Рольова імпровізація. Рухливі ігри зі співом та мовленнєвим супроводом.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - виконує рухи різної модальності; - координує власне мовлення із ритмічними рухами; - вміє ходити, одночасно проказуючи слова, плескаючи у долоні; - проявляє творчу самостійність, артистичність під час імпровізації; - супроводжує рухливі ігри співом, ритмічним мовленням.
VI	Заключна частина: Загадки ритмічні. Ритуал прощання.	